

# מאורות הדף היומי

עלון שבועי ללומדי "הדף היומי"



י"ו ע"י ביהמ"ד למגידי שיעור "דף היומי" בראשות הגר"ד קובלסקי שליט"א • לע"נ הר"ר מרדכי קלמן (מוטי) זיסר ב"ר משה יצחק ז"ל

גליון מס' 1156

מסכת סוכה י"א - י"ז ♦ מעשר שני ג', י"א - ד', ב'

בס"ד, ט' אב תשפ"א

## השבוע בגליון

♦ סכך "פלפונים"  
♦ סוכה תחת קורות בטון

♦ במה מסככים?

♦ כיסוי הסוכה בניילון בעיצומו של החג  
♦ האם סוכת עורו של לוייתן היא סוכה כשרה?

**בשורה לקוראי הגליון!**  
ניתן לקבל את הגליון בדוא"ל מידי שבוע חינם  
להצטרפות: [meorot@meorot.co.il](mailto:meorot@meorot.co.il)

### דבר העורך

#### שגרירים

בתקופה זו רבים יוצאים לנופש ומתארחים במקומות אליהם אינם מגיעים במהלך ימות השנה. לומדי הדף היומי, אשר אינם מוותרים על שעת ההנאה היומית שלהם, יאתרו בוודאי שיעור דף היומי באיזור שהותם, ונסיון השנים שעברו מלמד כי יש בכך משום גיוון; מגיד שיעור אחר, משתתפים אחרים, וגם הפרייה. אין לך בית המדרש בלא חידוש. רבים מן הנופשים שבים אל שיעור האם שלהם עם רעיונות מעניינים שחוו בשיעורי הדף היומי בתקופת הנופש שלהם ומאמצים אותם במשך השנה. למשל, ידוע לנו על יהודי שהבחין בשני לומדי הדף היומי החוזרים בצוותא על הגמרא לאחר השיעור, וכשחזר לביתו אימץ את הרעיון והוא מיישם אותו בדביקות עם חבירו זה שנתיים ימים.

דף יא/א דלא אתי אהל עראי

### כיסוי הסוכה בניילון בעיצומו של החג

יום טוב ראשון של חג הסוכות. בעיצומו של הסעודה החגיגית נפערו ארובות השמים. המסובים נסו אל ביתם ובעל הסוכה מיהר לכסות את הסכך בניילון, שלא ייזקו הסוכה, חפציה וקישוטיה. האם נהג כהוגן?

עם שחר קם בעל הסוכה לבדוק את שאירע במהלך הלילה הסוער וגילה לחרדתו, כי הניילון זה מכבר אינו מגן על הסוכה מן הסיבה הפשוטה - הסכך והניילון שעליו הוזחו מעוצמת הרוח ומרבית הסוכה אינה מסוככת כלל! האם הוא רשאי להשיב את הסכך על כנו? ובכן, הדיון ההלכתי במקרה זה הוא: "אהל עראי".

העושה מלאכת בנייה בשבת, עובר על איסור "בונה". מן התורה בניית קבע בלבד אסורה, לא כן בניין עראי. אולם, חכמים אסרו גם בניית אהל עראי, תוך הסתייגות, כי מותר להוסיף על אהל עראי שכבר קיים. וכגון, סוכה מסוככת, הרי היא מבנה קיים ועומד, ולפיכך, מותר להוסיף עליה יריעת ניילון בשבת או ביום טוב, אף על פי שעל ידי כך יסוככו מקומות שלא היו מסוככים על ידי הסכך, שכן, התוספת אינה בניין של קבע אלא בניין עראי (משנה ברורה סימן תר"ם ס"ק כ"ה).

נמצא שיפה עשה בעל הסוכה, שכיסה את סוכתו ביריעת ניילון.

עתה הוא עומד בשחר יום טוב של סוכות וחפץ להשיב את הסכך השמוט ולכסות בו את כל הסוכה. האם הוא רשאי?

לכאורה אפשר לטעון, כי הדבר מותר, לפי שכל עוד נותר מקצת מן הסכך על הסוכה, הרי לפנינו אהל עראי קיים, והואיל ולא אסרו חכמים להוסיף בנייה עראית לבנייה קיימת, אין איסור להחזיר את הסכך למקומו אחר שחלקו נותר על הסוכה.

#### לעילוי נשמת

מרת **גיטה גרינברג** ע"ה ב"ר שמעון שו"ב לייבל ז"ל  
נלב"ע י"ג מנחם-אב תשנ"ו **תנצב"ה**  
הונצחה ע"י ידידנו הר"ר **שמעון גרינברג** ומשפחתו שיחיו - ת"א



#### לעילוי נשמת

הבחור ר' **חיים הלל בקשט** ז"ל  
ב"ר אהרון שיבלחט"א  
נלב"ע ט' באב תש"ן  
**תנצב"ה**

הונצח ע"י הוריו ידידנו הר"ר **אהרון** וזוגתו  
מרת **צפורה בקשט** שיחיו - פתח תקוה



#### לעילוי נשמת

אמי  
מרת **חנה הניה (אוגניה) ברנד** ע"ה  
בת הר' אפרים ז"ל  
נלב"ע ט' באב תשע"ח  
**תנצב"ה**  
הונצחה ע"י המשפחה שיחיו



#### לעילוי נשמת

הר"ר **יצחק קליין** ז"ל  
ב"ר בנימין ז"ל  
נלב"ע י"ב באב תשל"ז  
**תנצב"ה**  
הונצח ע"י בנו ידידנו  
הר"ר **יוסף (רמי) קליין** ומשפ' שיחיו - בני ברק



#### לעילוי נשמת

הר"ר **אברהם משה בליטנטל** ז"ל בן הר"ר יהודה אריה ז"ל  
נלב"ע י"א באב תשמ"ט **תנצב"ה**  
הונצח ע"י נכדו ידידנו הר"ר **שאול חסדיאל** ומשפ' שיחיו בני ברק





**השבת הסכך חשובה מחמת המצווה:** אולם, בעל שואל ומשיב (שו"ת מהדורה ד', ח"ג סימן כ"ה), אוסר לעשות כן. אמנם, הסוכה אהל עראי, הוא כותב, ומהותה היא "סוכת עראי", ברם, חשיבות המצווה גורמת לכך "המצווה חושבו קבוע". כלומר, השבת הסכך על כנו חשובה מחמת המצווה, עד שהיא נחשבת כבניין של קבע, ובניין של קבע אסור לעשות בשבת, גם לא להוסיף על הקיים (וכן מצדד הפרי מגדים סימן שט"ו ס"ק א' באשל אברהם, וע"ש שמסתפק קצת, אם חייב על כך מן התורה).

כך גם פוסק המשנה ברורה (סימן תרל"ז סימן כ"ה) הלכה למעשה: "ואפילו אם הרוח הפיל ממנה רק מקצת מן הסכך לבד, אין להוסיף ביום טוב בעצמו".

### דף י"א/ב אף סוכה דבר שאין מקבל טומאה וגידולו מן הארץ האם סוכת עורו של לוייתן היא סוכה כשרה?

"יש שנהגו כשהיו יוצאים מן הסוכה היו אומרים: 'יהי רצון שנזכה לישוב בסוכה של לוייתן'". נוסח זה כתב הרמ"א (או"ח סימן תרס"ז) בשם הכל בו (סימן ע"א) המציין, כי מקורו ממהר"ם מרוטנבורג, מגדולי רבותינו הראשונים ומאחרוני בעלי התוספות. ואילו בחיבורו דרכי משה (שם) כתב הרמ"א נוסח זה בתוספת שתי מילים: "יהי רצון שנזכה לישוב בשנה הבאה בסוכה של לוייתן".

בסידורים בני ימינו מוכר נוסח זה עם הקדמה: "כשם שקיימתי וישבתי בסוכה זו", ועם תוספת - "כך אזכה ואשב בשנה הבאה בסוכת עורו של לוייתן".

מקור אמירה זו בגמרא (בבא בתרא, ע"ה א) האומרת כי "עתיד הקב"ה לעשות סוכה לצדיקים מעורו של לוייתן". בגמרא מבואר, כי יהיו שיזכו ל'קמיע', ל'ענק' או ל'צלצל', והדרגה הגבוהה ביותר, לה אנו מייחלים, היא סוכה מעור לוייתן (קובץ עדות א, קל"ח).

אמירת יהי רצון זה בתוספת המילים "לשנה הבאה", עוררה ביקורת רבה.

היו שטענו כי אמירת נוסח זה "טעות הוא, כי למה יקרב מיתתו במשך שנה אחת? כי סוכת עורו של לוייתן לא תהיה בחייו, רק אחרי מותו לעולם הבא" (אוצר מאמרי חז"ל, ערך לוייתן). ברם, הטוענים כן לא עיינו במקור בו נכתב הנוסח, ובו הובהר, כי 'עולם הבא' המוזכר בגמרא, אינו עולם הנשמות, אלא עולם ימות המשיח ותחיית המתים (קרבן שמואל, פתיחה, אות ק"ב), ואדרבה, אנו מתפללים כי נזכה במהרה לתחיית המתים ולביאת המשיח.

עדיין יש לברר, על איזו סוכה מדובר? סוכה גשמית, דוגמת הסוכה שאנו מקימים לחג הסוכות, או סוכה רוחנית, מעין "סוכת דוד הנופלת". במהרש"א (חייושי אגדות בבא בתרא שם) מבואר, כי זכה הלוייתן שיעשה בעורו שימוש של מצווה! הרי שמדובר בסוכה של המצווה. גם הנוסח, "לישב בשנה הבאה בסוכת עורו של לוייתן" מוכיח, כי מדובר על סוכת חג הסוכות. אם לא כן, מה ענין שנה הבאה לכאן?!

בעל ה"ערוך לנר" (ביכורי יעקב, סימן תרס"ז ס"ק ד') תמה על כך ביותר, הן בסוגייתנו אנו למדים כי אין לסכך אלא בדבר שאינו מקבל טומאה וגידולו מן הארץ. הלוייתן אינו נחשב גידול קרקע, כפי שכתב רש"י במפורש, שדגים אינם גידולי קרקע, ולפיכך, טומאה אמנם אינו מקבל, אך אינו ראוי לסיכון, כי אינו גידול קרקע.

לפיכך הוא מסיק, כי יש לומר את הנוסח המקוצר, כפי שמופיע ברמ"א בשולחן ערוך: "שנזכה לישוב בסוכה של לוייתן", בלא לציין "בשנה הבאה", או-אז הכוונה לסוכה שתיבנה לצדיקים לעתיד לבא. כמו כן הוא מצדד, כי אפשר לומר: "שנזכה לישוב לשנה הבאה בסוכת לוייתן", בהשמטת המילה "עורו", היינו: סוכה שבה יוגשו מאכלי לוייתן, אך הסוכה לא תסוכך בעורו.

**עור הלוייתן לדפנות ולא לסכך:** בניסיון ליישב את הנוסח הרווח, היו שביקשו לטעון כי עור הלוייתן ישמש כדפנות בלבד ולא כסכך (ראה בית אהרן, ח"י"א, עמוד תק"ב), והיו שטענו, כי עור הלוייתן לא ישמש לסכך של ממש, אלא כתוספת נוי לקשט את הסוכה ולייפותה (ראה קרבן שמואל שם).

### דף י"ד/א מסככי בנסרים במה מסככים?

ענפי אילנות היו הסכך הרווח בכל הדורות. עד ימינו נשתמרה עדותם של פוסקים מלפני מאות בשנים: "נהגו העולם בשאר ארצות לכסות הסוכה בערבה או בגמי ובמדיונות אלו בענפי אילנות" (לבוש, סימן תרכ"ט, סעיף י"ח). כדבר הזה כותבים בעל ביכורי יעקב (שם ס"ק ו'), בעל קיצור שולחן ערוך (סימן קל"ד סעיף ג') ובעל בן איש חי (שנה א' פרשת האזינו דין א').

**"אילן" בגימטריה "סוכה":** לדעת בן איש חי (שם, והובא בכף החיים סימן תרכ"ט), אף יש להדר לסכך בענפי אילנות, ש"אילן" בגימטריה "סוכה" - 91.

אלה הם החמרים שאין כל צורך לדון בכשרותם, אם טובים הם אם לאו, שהרי הם הולמים את הגדרת גמרתנו שגידול קרקע שאינו מקבל טומאה, כשר לסיכון.

**סכך "פלפונים":** עתה נתמקד בסכך ה"פלפונים". סכך זה, הוא נסרים דקים המונחים זה לצד זה, ועשרות שנים רווח השימוש בו בירושלים עיר הקודש.

**תקופה** זו טומנת בחובה אפשרות יוצאת דופן - לזכות לפעול להגברת לימוד התורה ולהקמת שיעורי הדף היומי.

**ברוך** ה' הוקמו שיעורים רבים בדף היומי, בערים, בכפרים, במושבים, במשרדים, ובעצם בכל סוגי ריכוזי הציבור. אך עדיין רבה המלאכה ויהודים רבים עדיין לא זכו להצטרף למעגל לומדי הדף היומי. תקופת הנופש, בה לומדים רבים נפוצים על פני כל הארץ, מהווה הזדמנות נדירה לפעול לצורך עוד יהודים למעגל לומדי הדף היומי.

**ואם** תאמר: אני? מסוגל ליזום שיעור? **ובכן**, בדברים שנשא הרה"ג ר' חיים דוד קובלסקי שליט"א, ראש בית המדרש למגיד שיעור מאורות הדף היומי, הוא המיץ את קהל המשתתפים לצורך משתתפים נוספים לשיעור הדף היומי, תוך שסיפר מעשה שאירע עמו:

"נכנסתי למשרד בבניין משרדים גדול, וכאשר שאלתי את בעל המשרד בדבר אפשרות להקים במקום שיעור תורה, הוא הגיב: כאן? בבניין הזה? יש סיכוי להקים שיעור? אין סיכוי! רוב האנשים אינם שומרי תורה ומצוות וכולם עובדים קשה ומנצלים כל שניה. אין סיכוי כבוד הרב!

**נכנסתי** למעלית ובטעות לחצתי על הכפתור הלא נכון לכיוון מעלה. המעלית עלתה ובאחת הקומות נכנס אליה יהודי. פניתי אליו: "האם יש אפשרות להקים שיעור דף היומי אצלכם במשרד?". הוא הביט בי כמו חיכה שנים לשאלה הזו, והשיב: "יהיו שלשה משתתפים. אני ועוד שניים".

**בשיעור** הראשון השתתפו **עשרות** איש! **משמים** מסובבים. כשרוצים לעשות רוחניות רואים את הסייעתא דשמיא. העוסק בהפצת תורה זוהי לסייעתא דשמיא מוחשית, שהרי הוא מגשים את ייעודו של עם ישראל.

**מתוך** ידיעה כי לא כל אחד חש עצמו כמוכשר לפתיחת שיעור בדף היומי, פנינו אל אחד העוסקים בתחום, למתן הדרכה קצרה עבור המעוניינים במצווה רבת זו.

"בתקופה הראשונה הרגשתי נבוך כשפתחתי בשיחה עם מתפללים, או עם גבאי בית כנסת, על פתיחת שיעור דף היומי, כמו איש שיוק שבא למכור מוצר, ועליו לשכנע את הצד השני להסכים, להצטרף ולסיע. מהר מאד הבנתי שהדברים שונים לחלוטין. ברוב המקרים התברר שהאנשים עמם שוחחתי המתינו זה שנים לשיחה מעין זו. בהתרגשות ובפנים מלאות ציפייה היו מקבלים את פני ובצמאון רב מבקשים לשמוע, כיצד מקימים שיעור, איך עושים ומתי זה יקרום עור וגידים.

**כשמגיעים** למקום חדש ומתעניינים לגבי הקמת שיעורי תורה, צריך לזכור שרבים מן המתפללים בבית הכנסת כמהים להשתתף בשיעור תורה, ואך חוסר תזמון והעדר ידע, ולפעמים גם חוסר התארגנות, גרמו לכך שעד כה לא הוקם שיעור בבית הכנסת.

**ומכאן** לכמה עצות פרקטיות ומעשיות. **מומלץ** לעיין בלוח המודעות של בית הכנסת, כדי לקבל מידע על חיי בית הכנסת. במרבית בתי הכנסת ניתן דיווח מלא על כל סוגי הפעילות המתרחשים בו, וכך אפשר לדעת אם בבית כנסת זה מתקיים שיעור תורה.

**היה** ומתברר כי בבית הכנסת לא מתקיים שיעור תורה, כדאי לפתוח בשיחה עם אחדים מן המתפללים ולשוחח עמם על אודות שיעור תורה, האם היו מעוניינים להשתתף בשיעור תורה ומה לדעתם התדירות המומלצת לקיומו (ישנן קהילות בהן מקיימים שיעור חד-שבועי, אשר במהרה הופך לשיעור יומי, לבקשת המשתתפים).

**אפשר** להסביר את הייחודיות של שיעור הדף היומי, המגבש יחד את כל חברי בית הכנסת, את המתיקות של הדף היומי, המאחדת את כל יהודי העולם, כחזונו של הגאון רבי מאיר מלובלין זצ"ל. **כדאי** לציין כי כיום שיעור דף היומי בבית כנסת הוא דבר מובן ומקובל, כפי שרוכשים ספר תורה וכפי שמתקינים מזגנים...



**מכאן ואילך** - הדרך קצרה. ברוב המקרים תתקבל תשובה חיובית, המתפללים יגיבו בחום וברצון, וכל שנותר הוא... להמשיך לבית הכנסת הבא. יחד נעשה ונצליח!

המעוניין לזכות את הרבים בסיפור מעניין, או בעובדה מרתקת שניתן ללמוד מהם מוסר השכל, מוזמן לפנות למערכת מאורות הדף היומי, ואנו נפרסם זאת בע"ה בטור זה. כתובתנו: ת.ד. 471 בני ברק, פקס: 03-570-67-93 דוא"ל: mendelson@meorot.co.il

### בברכת התורה, העורך

### פנינים

דף יא/ב ואנוהו, התנאה לפנינו במצות

### שטרות יפים למתנות לאביונים

מעשה וראו את רבי יהודה'לה מדז'יקוב נכנס ויוצא

בבנק בערב פורים. הלמאי? הסתקרנו הרואים.

עם השנים התפתח דיון נרחב בספרי הפוסקים לדורותיהם, לגבי נסרים, קורות עץ, הראויים הם לסיכוך? הדיון מתפצל לשני חלקים. א. גזירת תקרה. ב. שלא יהא הסכך אטום לגשמים.

על "גזירת תקרה" אנו למדים בסוגייתנו, שחכמים אסרו לסכך בקורות עץ שרחבן ארבעה טפחים ויותר (כ-32 ס"מ לחומרא), מפני שנהגו להשתמש בקורות מסוג זה לתקרת הבית, וחששו חכמים שמא לאחר שישב תחתן בסוכה, יבוא לשבת בביתו תחת תקרת נסרים, ותקרה זו שבביתו פסולה מן התורה, לפי שאינה "סוכה" אלא "בית".

מתקופת המשנה והתלמוד חלו שינויים באופי הבנייה ובצורתה, ורווח השימוש בנסרים שרחבם פחות מארבעה טפחים, ולפיכך כתב בשו"ע הרב (או"ח, סימן תרכ"ט, סעיף ל"ב): "בזמן הזה שמסככין הבתים בנסרים שאין ברוחבן ג' טפחים, יש לפסול סוכה המסוככת אפילו בנסרים שאין ברוחבן ג' טפחים. אבל מותר לסכך בנסרים קצרים מאד, שאין דרך לעשות תקרת בית מנסרים קצרים כאלו...". בסיום דבריו הוא מסכם: "נהגו העולם שלא לסכך בהן כלל".

ברם, הפלפונים, רחבם 2 ס"מ, הם צרים ואין להגדירם כ"נסרים" כלל, וממילא אין בהם חשש "גזירת תקרה".

כל שנותר לדון בהם הוא מחמת דעת רבינו תם.

רבינו תם סובר שסכך אטום לגשמים פסול [הפוסקים נחלקו אם פסול מן התורה או מחשש שמתוך שיישב בסוכה אטומה לגשמים, יישב בתוך ביתו - וכך נוקט המשנה ברורה]. להלכה נקטו הפוסקים כי יש לחשוש לדעתו, ומפני כך נהגו שלא לסכך בנסרים משוייפים היטב, אף שאינם רחבים ארבעה טפחים, לפי שאפשר להניחם זה לצד זה ולהדקם באופן שלא יחדרו גשמים ברווח שביניהם, כפי שפסק השולחן ערוך (על פי דברי הטור בשם הסמ"ק), כי "נהגו שלא לסכך בהן כלל".

עם זאת, בסכך ה"פלפונים" שרחבו כה צר, אין אפשרות לסכך באופן שלא יחדרו גשמים לסוכה, ויתכן שאינם כלולים בדברי השולחן ערוך. ואכן, גדולי וגאוני ירושלים לדורותיה, הכשירוהו לבוא בסוכה לכתחילה ללא פקפוק.

בשם החזון איש נמסר, כי לא היתה דעתו נוחה מסכך זה (ראה ספר הסוכה עמוד רפ"א).

**סכך קני סוף:** סכך נוסף שרווח ביותר הוא קני סוף עגולים. במקביל לתפוצתו הרבה בימינו, מעניין להיווכח, כי לדעת הפרי מגדים, "יש לפקפק" בכשרותו! שכן, כידוע, אסור לסכך את הסוכה בנסרים, משום "גזירת תקרה", שמא לבסוף יישב אדם בתוך ביתו ולא ייצא לסוכה, מפני שבעבר היו התקרות עשויות נסרים. לפיכך חושש הפרי מגדים, שמא גם קני הסוף כלולים ב"גזירת תקרה". ברם, הפוסקים העירו, כי פשוט ביותר שקני הסוף המוכרים לנו, הגדלים על המים, אינם נכללים בגזירת תקרה (שו"ת בית ישראל, או"ח, סימן ו).

דף יז/א סכך פסול פוסל בארבעה

### סוכה תחת קורות בטון

סוכות רבות ממוקמות תחת עצמים. האם מפני כך הן פסולות?

ובכן, סוכה המסוככת על ידי סכך פסול שרחבו ארבעה טפחים - פסולה. וכגון, סוכה שבמרכזה עוברת קורת בטון ברוחב ארבעה טפחים, הרי היא פסולה מפני שקורת הבטון היא סכך פסול.

הבה נבדוק את דינה של סוכה הממוקמת תחת קורות בטון אחדות, אך לפני כן נקדים בקצרה את דין "לבוד", עליו למדנו במסכת שבת ובמסכת עירובין ובמסכתנו.

**דין "לבוד":** דין "לבוד" קובע, כי אויר ששיעורו פחות משלשה טפחים, הרי הוא כמי שאינו. הלכה למשה מסיני זו באה לידי שימוש נפוץ בדיני מחיצה. מחיצה שיש בה חלל ששיעורו פחות משלשה טפחים, נחשבת מחיצה כשרה, מפני שהחלל כמי שאינו.

עתה נתמקד בסוכתנו, שקורות בטון אחדות חולפות בה.

המדובר על קורות בטון שאין בכל אחת מהן שיעור ארבעה טפחים, אך בכולן יחד יש שיעור ארבעה טפחים ויותר, והמרווח בין קורה לקורה הוא פחות משלשה טפחים; הכשרה היא הסוכה אם לאו, ומדוע?

בדיון זה הסתפקו בעלי התוספות (ד"ה אילו), האם מדין "לבוד" כל קורה מצטרפת לחברתה ולפנינו קורה עבה בשיעור ארבעה טפחים ויותר, או שמא, אין להחשיבן כקורה אחת מדין "לבוד", אלא כל קורה עומדת בפני עצמה ואינה פוסלת את הסוכה.

**גומרים ש"ס**  
**ב-5 דקות ליום,**  
**זוכים בשפע גדול**

... ובודאי בלימוד המשניות כלול כל התורה כולה"  
מרן שר התורה מרן ראש הישיבה הגר"ח קנייבסקי שליט"א הגר"ג אדלשטיין שליט"א

**להתנסות חינם התקשר עכשיו: \*3764**

לעילוי נשמת  
הר"ר **צבי נתן פינקלשטיין** ז"ל  
ב"ר חיים מנחם ז"ל  
נלב"ע י"ד מנחם אב תשנ"ד  
**תנצב"ה**  
הונצח ע"י בני המשפחה שיחיו

אבינו וסבינו הרה"ח  
**ר' משה כפתורי (קנוף)** ז"ל ב"ר יצחק שמואל ז"ל  
נלב"ע י' באב תשמ"ט **תנצב"ה**  
הונצח ע"י המשפחה שיחיו





# הדף היומי

סוכה י"א-י"ז

ט'-ט"ו אב

דברי בעלי התוספות נידונו רבות בבתי המדרשות מהיבטים שונים, ואנו נתמקד בחלק מדבריו של בעל קהילות יעקב זצ"ל (סימן י"ג) המבאר את צדדי הספק של בעלי התוספות. ברור לכל, אומר בעל קהילות יעקב, שדין "לבוד" קובע כי האוויר שבחלל בטל והחלל נחשב כמקום שתום. זו הסיבה שמחיצה שיש בה חלל פחות משלשה טפחים, היא מחיצה כשרה. בזאת לבד אין עילה לפסול את סוכתנו, מפני שדין "לבוד" אינו קובע שהחלל נחשב כשתום בסוג החומרים שסביבו ועל ידי כך נחשבות הקורות, כולל החלל שביניהן, כקורת בטון ענקית, אלא כל שנקבע הוא, כי החלל שתום ותו לא.

ברם, בעלי התוספות הסתפקו אם דין "לבוד" גם מגדיר את האוויר שבחלל כמי שאינו. הוא בטל ואינו חשוב עד כדי כך, שכביכול אינו קיים כלל! עתה מתבהר ועולה במלא עוזו ספקם של בעלי התוספות; אם אכן האוויר שבין הקורות כמי שאינו, הרי שיש להתייחס אל הקורות כניצבות זו לצד זו בלא רווח ביניהן, או-אז לפנינו קורת בטון רחבה הפוסלת את הסוכה...

ראוי לציין כי בעלי התוספות התייחסו לסכך פסול העובר בתוך הסוכה, תחת הסכך, אך כמה מהאחרונים נוקטים, כי דין זהה גם לסכך פסול העובר מעל הסוכה.

להלכה לא נפשט ספקם של בעלי התוספות, ולפיכך פוסק השולחן ערוך (או"ח, סימן תרל"ב, סעיף ד'), כי ספק אם סוכה מעין זו כשרה. לפיכך, אין לעשות סוכה תחת קורות בטון שהמרחק ביניהן פחות מ-24 ס"מ ושיעורן הכולל 32 ס"מ (ראה בהרחבה בקובץ ישורון ח"ט במאמרו של הגרש"י גלבר שליט"א).

התברר כי הוא מחליף את שטרות הכסף הישנים שלו בשטרות חדשים. שאלוהו: הלא אלו טובים כמו אלו! ענה ואמר: בשטרות אלו מקיים אני את מצוות מתנות לאביונים, וחפץ אני שיהיו שהשטרות נאים וחדשים, משום 'נוי מצוה' - 'ואנוהו'...

דף י"ב/א כי בסוכות הושבתי את בני ישראל - ענני כבוד היו

## מדוע חג הסוכות בט"ו בתשרי?

ומדוע נקבע דוקא ט"ו בתשרי לחוג את נס ענני הכבוד שהיה עמהם כל ימיהם במדבר?  
**הגר"א** חישב את הדבר: משה ירד מן ההר ביום הכיפורים. למחרתו הקהיל את העם וציווה אותם על הנדבה. היינו י"א בתשרי. יומיים אספו נדבה, כמאמר הפסוק (שמות לו/ג): "הביאו אליו עוד נדבה בבוקר בבוקר", הרי לנו י"ג בתשרי. ביום י"ד בתשרי נטלו כל חכם לב את כל החומרים ממש, ורק למחרת - בט"ו בתשרי, החלו במלאכה. ביום זה שבו ענני הכבוד על ישראל, אותם עננים שנסתלקו בעגל - ושבנו בעשיית המשכן. על כן נקבע ט"ו תשרי, לחוג את ענני הכבוד.

לעילוי נשמת  
 מרת **שינדל לאה יפה חיים** ע"ה  
 בת הרב יהושע ז"ל נלב"ע ט' באב תשס"א  
**תנצב"ה**  
 הונצחה ע"י התנה ובתה  
 הר"ר **אריה ישראל וסימה שכטר** שיחיו - חיפה

לעילוי נשמת  
 חכם **אברהם צורף** זצ"ל  
 בן ר' מנשה מאיר ופרחה ז"ל  
 נלב"ע י"ב באב תש"ע  
**תנצב"ה**  
 הונצח ע"י בנו ידידנו ר' **אפרים צורף** הי"ו-שילה

לעילוי נשמת  
 מרת **מלכה סלומון** ע"ה  
 בת יבדלחט"א ר' אריה ישראל שכטר הי"ו  
 נלב"ע ט' באב תשע"א **תנצב"ה**  
 הונצחה ע"י אביה  
 הר"ר **אריה ישראל שכטר** שיחיו

לעילוי נשמת  
 הר"ר **חיים פרנקל** ז"ל ב"ר יעקב הכהן ז"ל  
 נלב"ע י"ג באב תשס"ד **תנצב"ה**  
 הונצח ע"י המשפחה שיחיו



# מאירים את מסכת סוכה

הגמרא המושלמת המחבת את הש"ס על לומדיה



**לראשונה: מואר מעוקד מפוסק עוק חשק ללימוד**

• נוסח הגמרא והמפרשים טוהר ונתוקן במיטב המסורת של מהדורות הש"ס של 'עוז והדר' • הגמרא, הרשי והתוספות מעוקרים ונפוסקים בדיוק ובשלמות • רקע מיוחד להקלת הקריאה ולמענת כאבי עיניים

• בתוספת טענות בליון הדף להשלמת לימוד הש"ס • בסוף הדף נוסף ביאור למשניות - 'מאורות המשנה' • להשלמת הלימוד ב'הלכה למעשה' צורף החיבור 'מאורות ההלכה' הדגישות בתחילת ענין בתוספת

הספיקת אורים טיחובין

**מאורות** הדף היומי

**עוז והדר**

מוקד ישיר לגמרות "דף היומי": 02-804-3333